

TM
p.1524

IKKE TØFT Å VÆRE DØD

Forarbeid

DISKUSJON

Diskuter påstandene nedenfor i samlet klasse.

- Jenter tør ikke si i fra når de sitter på i bil og er redde.
- Hvis bilen har airbag, kan du kjøre så fort du vil uten at det er farlig.
- Gutter synes det er viktigere å tøffe seg enn å ta hensyn til seg selv og andre i trafikken.
- Menn kjører i fylla, kvinner kjører i pillerus.
- Jeg bestemmer selv hvordan jeg oppfører meg i trafikken. Om jeg skader meg, er det min egen sak.
- SMS er like farlig som promille.
- Det er ikke så nøye å bruke bilbelte når du sitter i baksetet.

DILEMMA

Festen er akkurat slutt, og du har lovt foreldrene dine å komme rett hjem. Noen venner av en av klassekameratene dine tilbyr deg skyss hjem. Det passer bra, for det er over fem kilometer å gå, det regner og du er veldig trøtt. Borte ved bilen går det opp for deg at han som skal kjøre også var på festen, og du så at han drakk alkohol. Hva gjør du?

- A. Sier ja. Du er glad for å få skyss hjem og tenker ikke mer på det.
- B. Sier ja fordi bilføreren ikke ser beruset ut og tenker at du skal passe på underveis.
- C. Sier nei takk og melder fra til politiet.
- D. Sier nei takk og finner en annen løsning. Du melder ikke fra til politiet, og tenker ikke så mye mer over saken.

Prioriter alternativene fra 1 til 4, der 1 er den utveien du helst ville valgt av disse. Diskuter prioriteringen dere har gjort i grupper på 3-4. Begrunn valgene deres!

Tidsbruk: ca 20-30 minutter

Arbeidsform: Individuelt og i grupper på 3-4

BILBELTE - NYTTE ELLER PLAGE?

«Dei brukar det når dei sit på med foreldra, men når dei sit på i ein tøff råne bil trur eg dei fleste tykkjer det er teit å bruke bilbelte. Kanskje mest ikkje for deira del men for dei andre i bilen sin del» (Sitat hentet fra trafikkprosjekt publisert på www.lusternet.no)

- En usikret person i baksetet er en stor fare for deg i forsetet ved en kollisjon.
- Kollisjonskraften fra baksetepassasjeren kan bli som vekten av en elefant.
Ved en frontkollisjon i 50 km/t kan et usikret barn i baksetet skape et press på forseteryggen og personen som sitter i forsetet tilsvarende 2 tonn (Hentet fra www.lofavor.no)

- A)** Bruker du alltid bilbelte? Er svaret ja, lager du en liste over årsaker du kan tenke deg gjør at andre svarer nei. Er svaret nei, lager du en liste over årsaker du kan tenke deg gjør at andre svarer ja.
- B)** Gå sammen to og to. En skal argumentere for bruk av bilbelte, den andre skal argumentere i mot.
- C)** Læreren (eller en elev) samler argumentene på tavlen.
- D)** Alle stemmer på hvilket av argumenter på tavlen de synes er viktigst. Diskuter de tre argumentene som får flest stemmer i klassen.

Tidsbruk: ca. 45 min.

Arbeidsform: Individuelt, parvis og i samlet klasse

PANELDEBATT - FART

- A)** Hvilke argumenter kan vi forvente å høre fra folk som holder fartsgrensen i trafikken? Hvilke argumenter bruker folk som bryter fartsgrensen? Skriv ned argumenter både for og mot å holde fartsgrensen. Jobb gjerne sammen to og to.
- B)** Læreren eller en elev samler alle argumentene på tavlen. Deretter skrives hvert argument på en lapp.
- C)** Elevene går sammen i grupper på 4-6 og trekker en lapp for hver gruppe.
- Skriv ned en kort begrunnelse/forsvarstale for argumentet dere har trukket, uansett om dere er enige i det eller ikke.
  - Deretter lager dere noen provoserende spørsmål til de andre argumentene som står på tavla.
- D)** En fra hver gruppe velges til å sitte i et panel hvor «deres» argument skal forsvares og de provoserende spørsmålene skal rettes mot de andre. Læreren leder debatten, gjerne i en rolle som paneldeltaker. Bestem situasjon og roller før spillet starter: Hvor er dere og hvem er dere?
- E)** Gruppene går sammen igjen for å besvare følgende spørsmål: Hvilke tiltak skal til for å få ned farten på veiene? Presenter deretter forslagene for hverandre i klassen. Diskuter om det er realistisk at forslagene kan gjennomføres.

Læreren kan for eksempel være:

- en person som har mistet en kjær i en trafikkulykke (for eksempel mor, far, hustru, mann, søster, bror eller lignende).
- En representant fra det lokale politiet som ønsker en debatt pga. de mange ulykkene.
- En representant fra Statens vegvesen som er ute på en høringsrunde fordi det vurderes å endre fartsgrensene.

Elevene kan for eksempel være:

- fra ulike yrkesgrupper (lege, dyrlege, taxi, prest og lignende) eller miljøer hvor det kan tenkes at fartsgrensene brytes.
- alle slags folk fra bydelen/bygda.
- spesielt inviterte grupper og interesseforeninger (NAF, Trygg Trafikk, Falken, Securitas, parkeringsvakter, Lions, osv.).

Læreren sørger for å ønske velkommen, presenterer debattdeltakerne og problemstillingen.

Debattantene holder sine korte innlegg, og det åpnes opp for spørsmål fra salen. Diskusjonen er i gang! Oppsummering og avslutning vil avhenge av sammenhengen og rollene som velges.

Tidsbruk: ca 45 - 90 min.

Arbeidsform: Parvis, gruppevis og i samlet klasse

LINJEØVELSE – VIS DIN HOLDNING!

Dette er en enkel øvelse som viser klassens holdninger til ulike påstander om trafikk.

Finn en åpen linje fra vegg til vegg i klasserommet. Den ene veggen skal representere **Helt enig**, den andre **Helt uenig**. Midten på linjen representerer **Vet ikke**. Læreren leser opp en påstand, og elevene stiller seg på linjen for å vise hvilken holdning de har til denne. Læreren tar en gjenstand som «mikrofon» og intervjuer elever langs linjen for å høre hva de har å si om eget standpunkt.

Påstander:

- Biler som kan kjøre nærmere 200 km/t burde være forbudt i Norge.
- Det burde vært høyere fartsgrenser om natten.
- 15-åringer bør få kjøre moped.
- Det er ikke så mye å gjøre, ulykker vil skje uansett.
- Det er urettferdig at den som dreper noen i trafikken får fengselsstraff.

Tidsbruk: ca 30 minutter
Arbeidsform: I samlet klasse